

ANTANO VAIČIULAIČIO PREMIJA

Antano Vaičiulaičio literatūrinė premija įsteigta 1994 m., ją įkūrė Vilniaus pedagoginio universiteto (dabar Lietuvos edukologijos universiteto) Lituanistikos fakulteto Lietuvių literatūros katedra ir Lietuvos rašytojų sąjungos mėnraštis „Metai“, taip siekdami skatinti šiuolaikinę lietuvių novelistiką. Literatūrologas, prozininkas Vytautas Martinkus šią premiją yra pavadinęs „lietuviškosios novelės Nobelium“. Premijos sumanytojai – lietuvių literatūros tyrinėtojas Albertas Zalatorius ir rašytojo žmona Joana Vaičiulaitienė. Po jos mirties premiją remia trys Vaičiulaičių dukterys: Aldona De Bold, Danutė Nourse, Joana Buivys, tad šis apdovanojimas – dvejopas: steigėjas yra institucija, tačiau ją finansuoja ir kaip mecenatės veikia A. Vaičiulaičio dukros.

Premija skiriama kas dveji metai už geriausią novelę, publikuotą Lietuvos rašytojų sąjungos mėnraštyje „Metai“, o išskilmės tradiciškai vyksta Rašytojų sąjungoje.

LAUREATAI

1995 m. - Romualdas Granauskas

Išskirtinio talento prozininkas R. Granauskas gimė 1939 m. balandžio 18 d. Mažeikiuose. Mirė 2014 m. spalio 28 d. Dirbo Sedos rajono vykdomojo komiteto Kultūros skyriuje, Mažeikių spaustuvėje, Klaipėdos ir Mažeikių statybos organizacijose, Mažeikių kompresorių gamykloje, Skuodo rajono laikraščio redakcijoje, žurnale Nemunas, mokytojų Mosėdyje. Nuo 1972 m. atsidėjo kūrybiniam darbui.

Pirmuosius apsakymus pradėjo spausdinti 1954 m., o 1969 m. pasirodė jo debiutinė knyga „Medžių viršūnės“. Nuo 1995 m. – Lietuvos rašytojų sąjungos narys.

R. Granauskas išleido daugiau negu dvidešimt prozos knygų. Žinomiausi kūriniai – apsakymas „Duonos valgytojai“ (1975), apysakos „Jaučio aukojimas“ (1975) „Gyvenimas po klevu“ (1988), romanai „Duburys“ (2003), „Kenotafas“ (2005), „Rūkas virš slėnių“ (2007), „Trys vienvėdis“ (2011), apsakymas ir esė knygoje „Trečias gyvenimas“ (2014). Parašė pjesių – „Rožės pražydėjimas tamsoj“ (1978), taip pat kino scenarijų – „Vasara baigiasi rudenį“ (1982), „Neapykantos pamokos“ (1983).

R. Granausko kūrybos išversta į anglų, čekų, estų, italų, latvių, švedų, ukrainiečių, vokiečių kalbas.

Apdovanotas J. Paukštelio premija už apysaką „Gyvenimas po klevu“ (1987), A. Vaičiulaičio literatūrinė premija už novelę „Su peteliške ant lūpų“ (1995), LR Vyriausybės premija (1999 m.), Rašytojų sąjungos premija už knygą „Gyvulėlių dainavimas“ (1999), Nacionaline kultūros ir meno premija (2000 m.), G. Petkevičaitės-Bitės literatūrinė premija už romaną „Duburys“ (2004), L. Dovydeno literatūrinė premija už romaną „Rūkas virš slėnių“ (2008). 2013 metais rašytojo knygą „Šventųjų gyvenimai“ Lietuvos literatūros ir tautosakos institutas išrinko kūrybiškiausia metų knyga, o už knygas „Kai reikės nebebūti“ ir „Išvartytieji“ apdovanotas Meno kūrėjų asociacijos premija už nuopelnus literatūrai. 1999 m. Romualdas Granauskas buvo apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordino Karininko kryžiumi.

1997 m. – Juozas Aputis

Žymiausias Lietuvos XX a. antrosios pusės moderniosios psichologinės novelės ir apysakos kūrėjas Juozas Aputis gimė 1936 06 08 Balčiuose, Raseinių rajone. Mirė 2010 m. vasario 28 d.

1960 m. Vilniaus universitete baigė lietuvių kalbą ir literatūrą.
1959-1969 m. dirbo „Literatūros ir meno“, 1969-1977m. „Girių“, 1980-1990 m. „Pergalės“, 1991- 2001 m. „Metų“ redakcijose. 1990-1991 m. „Pergalės“, 1991-1994 m. „Metų“ vyriausiuoju redaktoriumi, 1995-2001 m. „Metų“ prozos skyriaus vedėju. Nuo 1967 m. – Lietuvos rašytojų sąjungos narys. Paskutiniu metu dešimtmečiu daugiausia gyveno savo rankomis restauruotoje sodyboje etnografiniame Dzūkijos kaime Zervynose, rašė, grybavo, artimai bendravo su vietiniais dzūkiais ir padėjo jiems valdininkų koridoriuose kovoti už savo teises.

Žymesni kūriniai: novelės „Horizonte bėga šernai“ (1970), „Keleivio novelės“ (1985), „Gegužė ant nulūžusio beržo“ (1986), „Vieškelyje džipai“ (2004), apysakos „Skruzdėlynas Prūsijoje“ (1989), romanas „Smėlynuose negalima sustoti“ (1996), Parengtos kitų autorių knygos: Broniaus Radzevičiaus apsakymų rinktinė „Link Debesijos“ (1984), „Priešaušrio vieškeliai“ (nebaigta 2-oji dalis, romanas, 1985).

Rašytojas apdovanotas Žemaitės literatūrine premija už apsakymą „Erčia, kur gairus vanduo“ (1971), Juozo Paukštelio premija už knygą „Smėlynuose negalima sustoti“ (1996), A. Vaičiulaičio literatūrine premija už novelę „Pro memoria“ (1997), Lietuvos Respublikos Vyriausybės meno premija (1998), „Imbiero vakarų“ J. Kunčino vardo premija (2004), Nacionalinės kultūros ir meno premija (2005), P. Cvirkos literatūrinė premija už novelių knygą „Vieškelyje džipai“ (2005).

1999 m. - Rimantas Šavelis

Prozininkas ir kino scenaristas Rimantas Šavelis, dažnai vadinamas lietuvių literatūros klasiku gimė 1942 01 10 Steponiuose, Rokiškio rajone.

1967 m. baigė Vilniaus universitetą, 1970 m. Maskvos aukštuosius kino scenaristų ir režisierių kursus. 1970–1974 m. dirbo Kinematografijos komiteto inžinieriumi, 1974–1977 m. ir 1980–1984 m. Lietuvos kino studijos scenariinės kolegijos redaktoriumi, 1978–1980 m. Lietuvos SSR rašytojų sąjungos prozos konsultantu ir 1990–1993 m. klubo vedėju. 1993–2005 m. buvo Vilniaus teritorinės muitinės vyriausiasis budintis inspektorius.

Lietuvos rašytojų sąjungos narys – nuo 1973 m.

Debiutavo apsakymų rinkiniu „Palei žalią krantą“ (1970). Romane „Dievo avinėlis“ (1974) vaizduodamas pokario Lietuvos kaimą išvengė ideologizavimo ir privalomo Lietuvos partizanų pasmerkimo. Pokario patirties inspiruota apysaka „Amžinoji šviesa“ (1987) apie dviejų jaunų žmonių nelaimingą meilės istoriją. Pagal jo scenarijų sukurtas televizijos nuotykių filmas „Tadas Blinda“ (1973, režisierius B. Bratkauskas). 1987 m. išėjo romanas „Tadas Blinda“. Novelių ir romano rinkinyje „Pasimatymas su gyvenimu“ (2000) svarbi tautos išsilaisvinimo tema.

Parašė atsiminimų knygą apie P. Širvį „Geriu žalią tylą“ (2004). Dar išleido apsakymų rinkinius „Paparčio šešėly“ (1980), „Langinė vėtroje“ (2009), romaną „Šiek tiek mėnesienos“ (2013). Kūryba versta į estų, rusų, latvių kalbas. Išvertė apsakymų, pasakų. Parašė scenarijus televizijos filmams „Žemė maitintoja“ (1977, pagal P. Cvirkos romaną, rež. B. Talačka), „Vaikinas iš darbo gatvės“ (1979, pagal A. Bieliausko romaną „Ji mylėjo Paulį“, rež. A. Dausa), kino filmams „Arkliavagio duktė“ (su P. Dirgėla, 1983, A. Vienuolio apsakymų motyvais), „Amžinoji šviesa“ (1987), „Bilietas iki Tadž Mahal“ (1991), „Vilko dantų karoliai“ (1997, pagal L. Gutausko romaną; visų režisierius A. Puipa) ir kitiems. Pagal romaną ir libretą kompozitorius Feliksas Bajoras pastatė operą „Dievo avinėlis“ (1991). Kūryba įtraukta į rinkinius: „Come into my time : Lithuania in prose fiction, 1970-90“ (1992), „Debesis ant žolės : lietuvių novelės antologija, 1994-2014“ (2014), „Eduardas

Mieželaitis: post scriptum" (2008), „Jūrų trasomis" (1982), „Marcelijus" (2016), „Pirmoji pergalė" (1976), „Vyrų išplaukia į jūrą" (1977), „Žalias laiko vingis" (1981) ir kt. Bendradarbiavo respublikinėje ir užsienio spaudoje: „Dienovidis", „Jaunimo gretos", „Kinas", „Kultūros barai", „Literatūra ir menas", „Metai", „Naujoji Romuva", „Nemunas", „Pozicija", „Prie Nemunėlio", „7 meno dienos", „Spalio pergalė", „Šalčios žinios", „Šeiminkė", „Šiaulių kraštas", „Šiaurės Atėnai", „Švyturys", „Veidas" ir kt. Rašytojas apdovanotas Žemaitės literatūrinė premija už apsakymus „Kopėčios" ir „Paparčių pavėsy", taip pat apsakymų rinkinį „Palei žalią krantą" (1975), literatūrinė Gabrielės Petkevičaitės- Bitės premija už knygą „Amžinoji šviesa" (1988), 1999 m. Antano Vaičiulaičio literatūrinė premija už novelę „Tamarikso žydėjimas" (1999), publikuotą mėnraštyje „Metai".

2001 m. – Renata Šerelytė

Viena ryškiausių Nepriklausomybės metais debiutavusių autorių Renata Šerelytė gimė 1970 05 11 Šimonyse, Kupiškio rajone.

1988 m. baigė Šimonių vidurinę mokyklą. Metus dirbo mokyklos bibliotekoje. 1994 m. Vilniaus universitete baigė lietuvių kalbą ir literatūrą. Dirbo vaikų žurnale „Žvaigždutė", kultūros savaitraštyje „7 meno dienos", žurnale „Jaunimo gretos". Kūrybą publikuoti pradėjo 1986 m. – žurnale „Moksleivis" buvo išspausdinti jos eilėraščiai. Novelių išversta į anglų, prancūzų, švedų, rusų, gruzinų, lenkų ir kitas kalbas, įtraukta į naujausias antologijas. Lietuvos rašytojų sąjungos narė – nuo 1996 m. Šerelytė išbandė įvairius literatūros žanrus (novelių rinkiniai „Žuvies darinėjimas"(1995), „Balandų ratas" (1997), „O ji tepasakė miau" (2001), „Balzamuotojas" (2006); romanai „Ledynmečio žvaigždės"(1999), „Vardas tamsoje" (2004), „Mėlynbarzdžio vaikai" (2008), „Kokono baladės"(2014); knygos vaikams ir paaugliams „Ėriukas po baobabu, arba Megztinis su uodega" (2000), „Jundos lemtis" (1997), „Prakeiktas kardas" (1997), „Kratukų pievelė" (2007) „Kratukų brūzginėliai" (2008), „Kratukų jūra" (2009) „Trenktukė, liūno vaikas" (2009), „Kratukai sniegynuose"(2013), esė „Laukiniai mėnesiai" (2006), romanas „Vėjo raitelis" (2010), eilėraščiai „Sraige, nerūkyk" (2013), romanas „Rebekos salos" (2014) „Žvaigždžių medžiaga" (2016).

Dirbo įvairiose redakcijose („Žvaigždutė", „Jaunimo gretos", „7 meno dienos"), Lietuvos Respublikos prezidentūros Spaudos tarnyboje, rašė publicistiką, literatūros kritiką, eseistiką, yra kelių pjesių autorė.

2013 m. pagal autorės romaną „Vardas tamsoje" pastatytas to paties pavadinimo filmas (rež. Agnė Marcinkevičiūtė).

Rašytoja apdovanota:

1995 m. – II premija leidyklos „Skomantas" surengtame nuotykinė-istorinių apysakų jaunimui konkurse.

1996 m. – I premija Lietuvos radijo ir televizijos paskelbtame radijo pjesių konkurse.

1997 m. knyga „Jundos lemtis" pažymėta kaip geriausia metų lietuvių autoriaus knyga vaikams (Šarūno Marčiulionio premija).

1999 m. pjesė „Stoglangis" laimėjo II vietą Atviros Lietuvos fondo paskelbtame pjesių, skirtų vaikų ir paauglių teatrui, konkurse.

2000 m. – Žemaitės premija už romaną „Ledynmečio žvaigždės".

2001 m. – Antano Vaičiulaičio literatūrinė premija už noveles „Vėjo veduoklė", „Raudona ir balta" ir „Saldžioji valanda".

2007 m. knyga „Kratukų pievelė" nominuota Metų knygos rinkimuose vaikų knygų kategorijoje.

2007 m. knyga „Balzamuotojas“ nominuota Metų knygos rinkimuose suaugusiųjų prozos kategorijoje.
2008 m. knyga „Mėlynbarzdžio vaikai“ įtraukta į kūrybiškiausių metų knygų dvyliktuką.
2009 m. knyga „Trenktukė, liūno vaikas“ nominuota Metų knygos rinkimuose vaikų knygų kategorijoje.
2009 m. knyga „Mėlynbarzdžio vaikai“ nominuota Metų knygos rinkimuose suaugusiųjų prozos kategorijoje.
2010 m. - Jurgos Ivanauskaitės premija už romaną „Mėlynbarzdžio vaikai“.
2010 m. knyga „Kratukų jūra“ nominuota Metų knygos rinkimuose vaikų knygų kategorijoje.
2012 m. knyga „Kratukai kosmose“ nominuota Metų knygos rinkimuose vaikų knygų kategorijoje.
2014 m. knyga „Kokono baladės“ įtraukta į kūrybiškiausių metų knygų dvyliktuką.
2015 m. romanas „Rebekos salos“ nominuotas Metų knygos paaugliams rinkimuose.
2015 m. knyga „Hepi fjūčer“ įtraukta į kūrybiškiausių metų knygų dvyliktuką.

2003 m. – Petras Dirgėla

Prozininkas, eseistas, lietuviško epo autorius Petras Dirgėla gimė 1947 m. vasario 21 d. Žvaginių kaime, Klaipėdos rajone. Mirė 2015 m. kovo 29 d.

1965–1972 m. Vilniaus universiteto Filologijos fakultete studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą. Dirbo laikraščių „Komjaunimo tiesa“ ir „Gimtas kraštas“ redakcijose, Lietuvos kino studijoje. Nuo 1972 m. buvo Lietuvos rašytojų sąjungos narys, nuo 1989 m. – Tarptautinio PEN klubo Lietuvių PEN centro narys, 1990–1994 m. – Lietuvos rašytojų sąjungos pirmininko pavaduotojas. 1997–2004 m. – Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos narys, 2000 m. – šios tarybos pavaduotojas. 1993 m. buvo Tėvynės sąjungos-Lietuvos konservatorių steigiamojo suvažiavimo dalyvis, 1998–2002 m. – šios partijos Priežiūros komiteto narys. 2003–2007 m. buvo Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų tarybos narys. 2003–2009 m. dirbo Lietuvos rašytojų sąjungos mėnraščio „Metai“ vyriausiojo redaktoriaus pavaduotoju.

Pirmoji P. Dirgėlos knyga – apsakymų rinkinys „Žaibai gėsta rudenį“ – pasirodė 1971 metais. Parašyta kartu su broliu Povilu. Nuo 1980 m. kūrė vienas. Rašytojas išleido novelių rinkinius „Žaibai gėsta rudenį“ (1971), „Aistrų atlaidai“ (1979), „Jauno faraono vynuogynuose“ (2008), novelių rinkinį vaikams „Mažas vaikelis su senelio lazda“ (1982), apysaką „Pasimatymai“ (1973), romanus „Likime, keliauk sau“ (1976), „Šalavijų kalnas“ (1977), „Pogodalis“ (1978), „Šermenų vynas“ (1980), „Begalybės riba“ (2003), istorinius romanus „Kūlgrinda“ (1984), „Joldijos jūra“ (1987–1988 m.), „Anciliaus ežeras“ (1991), trijų dalių istorinį epą „Karalystė. Žemės žmonių epas“ (romanai „Benamių knygos“ (1997), „Ceremonijų knygos“ (2002), „Vilties pilnųjų knygos“ (2003), „Alibi knygos“ (2004)), esė knygas „Vėtrungiškoji dalia“ (1986), „Minijos žemė: esė apie tėviškę“ (1988), „Tranų pasaulis“ (1990), „Gyvenimo intriga“ (2001), parašė scenarijų kino filmui „Arkliavagio duktė“ (kartu su R. Šaveliu; past. 1984).

P. Dirgėlos kūrinių išversta į anglų, lenkų, rusų kalbas. Istoriniai romanai „Kūlgrinda“, „Joldijos jūra“ ir „Anciliaus ežeras“ išversti į latvių kalbą ir išleisti bendru pavadinimu „Baltijas trilogija“ (2010)

Apdovanotas Simono Daukanto premija už kūrybinę veiklą (1989), Vyriausybės kultūros ir meno premija už Lietuvos menui ir kultūrai reikšmingus darbus ir veiklą (1997), „Varpų“ literatūrinė premija (1998), Vyriausybės meno ir Kultūros ministerijos premija (2002), Lietuvos nacionaline kultūros ir meno premija (2003), Antano Vaičiulaičio literatūrinė

premija už novelę „Arklių šventė“ (2003), Lietuvos rašytojų sąjungos premija (2003), Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Riterio kryžiumi, tais pačiais metais suteiktas Gargždų miesto garbės piliečio vardas (2007).

2006 m. – Danutė Kalinauskaitė

Viena įdomiausių lietuvių prozininkų Danutė Kalinauskaitė gimė 1959 10 31 Kaune. 1983 m. baigė Vilniaus universitete lietuvių kalbos ir literatūros studijas. 1983–1994 m. dirbo žurnalistė „Moksleivio“ žurnale. Vėliau bendradarbiavo įvairiose Lietuvos leidyklose, daugiausia „Baltų lankų“ leidykloje. Nuo 2003 m. dirba Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto Leidybos centro redaktore. Lietuvos rašytojų sąjungos narė – nuo 2011 m. Naujusias novelių rinkinys „Skersvėjų namai“ (2015 m.) įtrauktas į kūrybiškiausių metų knygų dvyliktuką, 2016 m. nominuotas Metų knygos rinkimuose prozos kategorijoje. Apdovanota Antano Jonyno premija už knygą „Išėjusi šviesa“ (1987), Antano Vaičiulaičio premija už novelę „Namo“, išspausdintą „Metų“ žurnale“ (2006), Lietuvos rašytojų sąjungos premija už knygą „Niekada nežinau“ (2009), Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto premija (2009), Lietuvos nacionalinė kultūros ir meno premija“ už mažųjų meninės kalbos formų turiningumą.“ (2017).

2008 m. – Bitė Vilimaitė

Viena iš pačių įdomiausių, įžymiausių Lietuvos novelisčių Bitė Vilimaitė gimė 1943 m. vasario 16 d. Lazdijuose.

Studijavo Vilniaus universitete filologiją, dirbo „Kino“ žurnale, labdaros įstaigose, iš rusų kalbos vertė grožinę literatūrą. 1966–1996 m. prozininkė išleido šešias labai plonas novelių knygas „Grūdų miestelis“ (1966), „Baltos dėmės“ (1969), „Obelių sunki našta“ (1975), „Vasaros paveikslėlis“ (1981), „Tėvo vardas“ (1987), „Užpustytas traukinys“ (1996), kurių visi 145 trumpi kūriniai sudėti į rinktinę „Papartynų saulė“ (2002). B. Vilimaitė parašė ir mažosios prozos knygų vaikams: „Pirmūnų šventė“ (1977), „Čiuožyklos muzika“ (1992), apysaką „Rojaus obuoliukai“ (1981), „Mergaitės romanas“ (2004). „Užpustytas traukinys“ (1996) laikomas beveik nepralenkta labai tankaus teksto mažosios prozos knyga, išleista atgavus Nepriklausomybę“. Vilimaitė savo skaitytojus įsivaizduoja kaip slaptus gėrio pasiuntinius, kuriuos pažintų „iš švelnios, paslaptingos jų šypsenos ir likimo vėjų plaukantomų drabužių“.

Apdovanota Žemaitės premija (1975), G. Petkevičaitės-Bitės literatūrine premija už knygą „Užpustytas traukinys“ (1997), Nacionaline kultūros ir meno premija (2003), Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto premija už novelių rinktinę „Papartynų saulė“ (2003), Antano Vaičiulaičio premija už novelę „Ta mergaitė“ („Metai“, 2008 m., Nr. 3).

2010 m. – Vidas Morkūnas

Prozininkas, poetas, vertėjas V. Morkūnas gimė 1962 07 11 Naujojoje Akmenėje. 1980 m. baigė Naujosios Akmenės 3-ąją vidurinę mokyklą (dabar – Ramučių gimnazija). Studijavo tuometės Valstybinės Konservatorijos Klaipėdos Teatro meno fakultete. 1992 m. Muzikos akademijoje baigė Aukštuosius kino scenaristų kursus (vadovas – S. Šaltenis). Vokiečių kalbos mokėsi mokykloje ir Konservatorijoje, lenkų ir anglų kalbas išmoko savarankiškai.

V. Morkūno kūryba spausdinta „Nemune“, almanache „Veidai“, „7 meno dienose“, „Literatūroje ir mene“, „Metuose“, „Šiaurės Atėnuose“ ir kt. Laisvai samdomas vertėjas. Pirmoji vertimo publikacija 2002 m. Nuo 2004 m. tapo Lietuvos rašytojų sąjungos nariu.

Parašė apsakymus: „Manekeno gimtadienis“ (2001), „Reportažas iš kiaušinio“ (2012), eilėraščių knygą „Nekropolių šviesos“ (2015), novelių knygą „Pakeleivingų stotys“ (2019). Apdovanotas studentų kūrybinės olimpiados premija už poeziją (1981), JAV lietuvių laikraščio „Dirva“ novelės konkurso II premija (2002), Respublikinio apsakymo konkurso, skirto Antano Vienuolio-Žukausko 125-osioms gimimo metinėms, muziejaus premija (2007), savaitraščio „Literatūra ir menas“ apsakymo konkurso I premija (2008), Antano Vaičiulaičio premija už mėnraštyje „Metai“ išspausdintą novelę „Mirtis“ (2010), knyga „Reportažas iš kiaušinio“ įtraukta į metų Kūrybiškiausių knygų dvyliktuką (2012), Jurgio Kunčino premija (2014), V. Ratner knyga „Banjano šešėly“ įtraukta į metų vertingiausios verstinės literatūros sąrašą (2015), Akmenės rajono savivaldybės teikiama Stasės Niūniavaitės literatūros premija (2017).

2012 m. – Laura Sintija Černiauskaitė

Prozininkė, poetė, dramaturgė ir žurnalistė Laura Sintija Černiauskaitė gimė 1976 12 08 Vilniuje.

Studijavo TV režisiūrą ir lietuvių filologiją. 1998–1999 m. dirbo laisvai samdoma žurnaliste žurnale „Malonumas“, 2000 m. kalbos redaktore žurnale vaikams „Genys“, 2001–2002 m. žurnaliste žurnale mamoms „Tavo vaikas“. Pirmąją apsakymų knygą „Trys paros prie mylimosios slenksčio“ parašė dar mokydamosi vidurinėje mokykloje. 2000 m. debiutavo kaip dramaturgė, 2002 m. dalyvavo jaunųjų dramaturgų dirbtuvėse tarptautiniame teatro festivalyje „Bonner Biennale“.

Kūrinių išversta į slovenų, bulgarų, italų, anglų, rusų ir kitas kalbas, įtraukta į įvairius almanachus, rinkinius. 2004 m. Černiauskaitė tapo Lietuvos rašytojų sąjungos nare. Parašė „Trys paros prie mylimosios slenksčio“ (1994), „Liučė čiuožia“ (2003), „Artumo jausmas“ (2005), „Kvėpavimas į marmurą“ (2006), „Benedikto slenksčiai“ (2008), „Kambarys jazmino krūme“ (2009), „Kambarys jazmino krūme“ (2010), „Medaus mėnuo“ (2011), „Žiema, kai gimė Pašiauštaplunksnis“ (2014), „Žiema, kai gimė Pašiauštaplunksnis“ (Brailio raštu, 2015), „Hepi fjūčer“ (kartu su R. Šerelyte, 2015).

Pjesės: „Kumeliukas“. – Pastatė Elfų teatras, 2001, „Liučė čiuožia“. – Pastatė Valstybinis jaunimo teatras, 2003; Kazancevo ir Roščino jauniosios dramaturgijos centras, rež. V. Skvorcovas, 2004.

Apdovanojimai:

1994 m. knyga „Trys paros prie mylimosios slenksčio“ respublikiniame jaunųjų filologų konkurse laimėjo pirmo laipsnio diplomą už geriausią moksleivišką prozą bei Lietuvos rašytojų sąjungos paskelbtą Pirmosios knygos konkursą, pjesė „Kumeliukas“ laimėjo Vilniaus universiteto Filologijos katedros bei Elfų teatro pjesės konkursą (2001), 2003 m. knyga „Liučė čiuožia“ įtraukta į kūrybiškiausių metų knygų dvyliktuką, pjesė „Liučė čiuožia“ laimėjo pirmąją vietą Berlyno teatrų festivalyje „Theatertreffen“ (2004), 2005 m. knyga „Artumo jausmas“ įtraukta į kūrybiškiausių metų knygų dvyliktuką, nominuota Metų knygos rinkimuose suaugusiųjų prozos kategorijoje, 2006 m. knyga „Kvėpavimas į marmurą“ įtraukta į kūrybiškiausių metų knygų dvyliktuką, Kazimiero Barėno premija už romaną „Benedikto slenksčiai“ (2009), Europos Sąjungos literatūros premija už romaną „Kvėpavimas į marmurą“ (2009). 2009 m. knyga „Kambarys jazmino krūme“ įtraukta į kūrybiškiausių metų knygų dvyliktuką, Jurgos Ivanauskaitės premija už romaną „Medaus mėnuo“ (2011), Antano Vaičiulaičio premija už novelę „Nekaltutis“, publikuotą mėnraštyje „Metai“ (2012), 2015 m. knyga „Hepi fjūčer“ įtraukta į kūrybiškiausių metų knygų dvyliktuką, 2018 m. knyga „Šulinyš“ įtraukta į kūrybiškiausių metų knygų dvyliktuką,

2018 m. knyga „Šulinys“ nominuota Metų knygos rinkimuose suaugusiųjų prozos kategorijoje.

2014 m. – Valdas Papievis

Rašytojas prozininkas, vertėjas, publicistas Valdas Papievis gimė 1962 07 09 Anykščiuose. 1980 m. baigė Anykščių Jono Biliūno vidurinę mokyklą. 1985 m. Vilniaus universiteto Filologijos fakultete baigė lietuvių literatūros studijas. Po studijų 1985–1990 m. dirbo Vilniaus universiteto rektorate. 1990–1992 m. buvo tuometinio Lietuvos Respublikos kultūros ir švietimo ministro Dariaus Kuolio patarėjas. 1988–1990 m. su bendraminčiais leido nuo sovietinės cenzūros nepriklausomą kultūros žurnalą „Sietynas“. Gyvena Paryžiuje (Prancūzija). Bendradarbiauja (teikia žinias iš Prancūzijos) su Lietuvos radiju LRT, buvo Prancūzijos lietuvių bendruomenės valdybos sekretorius. 1989 m. tapo Lietuvos rašytojų sąjungos nariu. Nuo 2020 m. jis yra Anykščių krašto garbės ambasadorius Prancūzijoje. Parašė romaną „Ruduo provincijoje“ (1989), apysakų rinkinį "Užmaršties slėnis" (1989), romaną "Vienos vasaros emigrantai" (2003), romaną „Eiti“ (2010), romaną "Odilė, arba Oro uostų vienatvė" (2015), apsakymus "Žiebtuvėliai anarchistai" (2017), romaną „Brydė“ (2018), V. Papievis 2006–2007 m. užrašė ir parengė spaudai diplomato Adolfo Venskaus (1924-2007) prisiminimus, kurie buvo išleisti knyga "Gyvenimui aš dėkingas už viską" (2009 m.).

Apdovanotas Antano Jonyno premija už romaną „Ruduo provincijoje“ (1989), Lietuvos kritikų premija už „Sietyno“ leidimą (1989), Liudo Dovydeno premija už romaną „Eiti“ (2011), Antano Vaičiulaičio premija už novelę „Jūra, arba Savižudybės prevencija“ (2014), Nacionaline kultūros ir meno premija už egzistencinės patirties raišką ir atnaujintą romano estetiką (2016). 2003 m. romanas „Vienos vasaros emigrantai“ įtrauktas į kūrybiškiausių metų knygų dvyliktuką. 2010 m. romanas „Eiti“ nominuotas Metų knygos rinkimuose suaugusiųjų prozos kategorijoje. 2010 m. romanas „Eiti“ išrinktas kūrybiškiausia metų knyga (Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto premija). 2015 m. romanas „Odilė, arba oro uostų vienatvė“ nominuotas Metų knygos rinkimuose suaugusiųjų prozos kategorijoje, įtrauktas į kūrybiškiausių metų knygų dvyliktuką.

2016 m. – Alvydas Šlepikas

Poetas, režisierius, aktorius, scenaristas gimė 1966.01.27 Videniškiuose, Molėtų rajone. Baigė technikos mokyklą Vilniuje. 1988-1994 m. studijavo Lietuvos muzikos akademijoje, 1992 m. įgijo dramos aktoriaus ir dramos režisieriaus specialybės (vadovai Dalia Tamulevičiūtė, Rimas Tuminas).

Dirbo šaltkalviu ir tekintoju. Vėliau Vilniaus mažojo teatro, po to – Lietuvos nacionalinio dramos teatro aktorius. Vilniaus mažajame teatre pastatė spektaklį „Kalnuose mano širdis“ pagal W. Saroyan. Kauno dramos teatre – F. Dostojevskio „Juokingo žmogaus sapną“. Nacionaliniame dramos teatre – pjesę vaikams pagal savo ir Herkaus Kunčiaus pjesę „Dviejų karalysčių kaimas“, dirbo Lietuvos rašytojų sąjungos savaitraščio „Literatūra ir menas“ vyriausias redaktorius, literatūrinio skyriaus redaktorius. Debiutavo 1994 m. eilėraščių antologijoje „Svetimi“. Kūryba spausdinama almanachuose „Poezijos pavasaris“, „Druskininkų ruduo“ ir kt. Dainų bei daugelio pjesių autorius. Pagal jo pjeses statomi spektakliai įvairiuose šalies teatruose. Draminio serialo „Nekviesta meilė“ režisierius, aktorius, komedijos "Patriotai" režisierius (2016 m.). 2017 m. Nacionaliniam diktantui buvo pasirinktas A. Šlepiko tekstas "Bedugnė". Lietuvos rašytojų sąjungos ir PEN klubo narys. Knyga „Mano vardas – Marytė“ (vertė Paulina Ciucka, leidykla KEW) 2016 metais išrinkta į prestižinio Lenkijos konkurso „Angelus“ finalinį etapą. Literatūros

premijs „Angelus“ yra viena svarbiausių Lenkijoje, ji skiriama Lenkijoje išleistiems Centrinės Europos rašytojams. Ši knyga tarp septynių autorių, kurie pretenduoja laimėti pagrindinį prizą. Tai – didžiulis literatūros įvertinimas. Lietuvoje romanas sulaukęs 8 leidimų, išverstas į latvių, estų, vokiečių, lenkų, ukrainiečių, olandų kalbas.

Parašė knygas: „Taika tavo kraujui“ (1997), „Tylos artėjantis“ (2003), „Lietaus dievas“ (2005), Meškeriojai (2008), „Mano vardas Marytė“ (2013).

Apdovanotas literatūrine „Varpų“ premija už eilėraščius (1996), Zigmo Gėlės premija už eilėraščių rinkinį „Taika tavo kraujui“ (1998), J. Lindės-Dobilo premija (2004), trumposios prozos festivalyje „Imbiero vakarai“ salono „Balta varna“ premija (2006), P. Cvirkos literatūrine premija už novelių knygą „Lietaus dievas“ (2008), trumposios prozos festivalyje „Imbiero vakarai“ Jurgio Kunčino premija (2012), Jono Marcinkevičiaus literatūrine premija už romaną „Mano vardas – Marytė“ (2012), Rašytojų sąjungos premija už romaną „Mano vardas – Marytė“ (2012), Patriotų premija už romaną „Mano vardas – Marytė“ (2013), Antano Vaičiulaičio premija už geriausią novelę „Violončelė“, publikuotą mėnraštyje „Metai“ 2014–2016 metais (2016), Literatūros premija „Angelus“ už geriausią lenkų kalba išleistas prozos knygas – A. Šlepiko romanas „Mano vardas - Marytė“ (tarpe kitų šalių rašytojų, 2016), Georg Dehio premija (Vokietija) už romaną „Mein Name ist Marytė“ (2018). Taip pat 2008 m. įteiktas Lietuvos kino ir televizijos kino apdovanojimas „Sidabrinė gervė“ už geriausią TV filmą bei geriausią scenarijų „Nekviesta meilė“ (rež. Alvydas Šlepikas), 2012 m. pelnė Metų suaugusiųjų knygos titulą už romaną „Mano vardas – Marytė“.

2018 m. – Daina Opolskaitė

Prozininkė, eseistė Daina Opolskaitė gimė 1979 m. liepos 18 d. Vilkaviškio r.

1997 m. baigė Vilkaviškio „Aušros“ vidurinę mokyklą. 2002 m. Vilniaus pedagoginiame universitete (dabar – Lietuvos edukologijos universitetas) baigė lituanistikos studijas ir įgijo bakalauro laipsnį. Šiuo metu dirba Pilviškių „Santakos“ gimnazijoje lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja. Pirmosios novelės publikuotos 1998 ir 1999 m. „Metų“ žurnale. Novelės ir esė nuolat spausdinamos „Šiaurės Atėnuose“, „Literatūroje ir mene“, „Nemune“, „Metuose“. Knygų recenzijos ir apžvalgos publikuotos „Šiaurės Atėnuose“. 2005–2015 m. periodikoje paskelbta per 30 publikacijų (recenzijų, esė, novelių). 2014 m. „Alma litteros“ surengtame pirmajame Lietuvos paauglių ir jaunimo literatūros konkurse komisijos sprendimu jos romanas „Eksperimentas gyventi“ tapo vienu iš trijų konkurso nugalėtojų. 2015 m. šis romanas buvo nominuota „Metų knygos 2015“ rinkimuose. 2016 m. vėl dalyvavo leidyklos „Alma littera“ paauglių ir jaunimo literatūros konkurse. Romanas „Ir vieną kart, Riči“ buvo išrinkta geriausia 2016 m. Paauglių ir jaunimo konkurso knyga.

Parašė: „Drožlės“ (2000), „Dienų piramidės“ (2019), „Eksperimentas gyventi“ (2015), „Ir vieną kart Riči“ (2016), „Užraktas“ (2018).

Apdovanojimai:

Knyga „Ir vieną kart, Riči“ sulaukė neįtikėtino populiarumo – leidykla „Alma littera“ išleido trečiąjį, pakartotinį, jos tiražą. Šis kūrinys iš viso gavo net tris įvertinimus: 2016 m. tapo paauglių ir jaunimo literatūros konkurso nugalėtoju, 2017 m. pelnė Vaikų literatūros premiją, tais pačiais metais. „Metų knygos“ rinkimuose tapo nugalėtoja paauglių literatūros kategorijoje. 2018 m. apdovanojama Antano Vaičiulaičio literatūrine premija už novelę „Grotos“, publikuotą literatūros žurnale „Metai“, Europos Sąjungos literatūros premija už novelių knygą „Dienų piramidės“ (2019).

2020 m. – Jurga Tumasonytė

Prozininkė Jurga Tumasonytė gimė 1988 m. birželio 22 d. Kaune, ten baigė „Aušros“ gimnaziją. 2011 m. Vilniaus universitete įgijo lietuvių filologijos bakalauro laipsnį, o 2015 m. Vytauto Didžiojo universitete – literatūrologijos studijų programos filologijos magistro laipsnį. 2007 m. debiutavo kultūrinėje spaudoje ir iki šiol aktyviai bendradarbiauja įvairiuose leidiniuose ir portaluose (370, „Literatūra ir menas“, „Nemunas“, „Metai“, „Šiaurės Atėnai“, 15min.lt ir kt.).

Autorė aktyviai reiškiasi literatūriniam lauke – rašo knygų apžvalgas, rengia interviu su rašytojais ir menininkais, yra prisidėjusi prie įvairių renginių organizavimo. Nuo 2019 m. J. Tumasonytė yra Rašytojų sąjungos narė. Tekstai versti į estų, latvių, vokiečių, rusų, kroatų ir anglų kalbas.

Parašė: „Dirbtinė muselė“ (2011), „Knygyno istorijos“ (2018), „Undinės“ (2019), „Remontas“ (2020). Su kitais autoriais išleido „Slemas Lietuvoje!“ (2012), „Troleibuso istorijos“ (2015). 2019 m. apsakymų rinktinė „Undinės“ išrinkta į geriausių metų knygų penketuką, o 2020 m. apsakymų rinktinė „Undinės“ įtraukta į kūrybiškiausių metų knygų dvyliktuką.

Apdovanota Kazimiero Barėno premija už debiutinę knygą „Dirbtinė muselė“ (2012), Jurgos Ivanauskaitės premiją už knygą „Undinės“ (2020), Antano Vaičiulaičio premija už novelę „Karalystė“ (2020), publikuotą literatūros žurnale „Metai“, 2019, Nr. 2.

2019 m. Apsakymų rinktinė „Undinės“ išrinkta į geriausių metų knygų penketuką.

2020 m. Apsakymų rinktinė „Undinės“ įtraukta į kūrybiškiausių metų knygų dvyliktuką

2022 m – Henrikas Kunčius

Prozininkas, dramaturgas, eseistas Herkus Kunčius gimė 1965 m. balandžio 18d. Vilniuje. 1990 m. baigė Vilniaus dailės akademiją (menotyrą). 1990–1994 m. dirbo meno ir kultūros žurnale „Krantai“, 1995–1999 – savaitraštyje „Literatūra ir menas“. 2011–2015 m. – Lietuvių PEN centro prezidentas. Daugelio knygų autorius. Išleido romanus „Būtais dažninis kartas“ (1998), „Pelenai asilo kanopoje“ (2001), „Ornamentas“ (2002), „Gaidžių milžinkapis“ (2004), „Nepasigailėti Dušansko“ (2006), „Pijoko chrestomatija“ (2009), „Lietuvis Vilniuje“ (2011), „Dervišas iš Kauno“ (2014), istorijų romaną „Lietuviškos apybraižos“ (2018), „Geležinė Stalino pirštinė“ (2019), esė rinkinį „Pilnatis linksmybės“ (1999), novelių rinkinį „Išduoti, išsižadėti, apšmeižti“ (2007), esė knygą „Trys mylimos“ (2014), apsakymų rinkinį „Pramanytos šalies pasakojimai“ (2015), romaną dramų rinkinį „Nušviesta: Komunistinės dvasios dramos“ (parengė L. Mačianskaitė, 2020). Vaikams parašė pjesę „Dviejų karalysčių kaimas“ (pastatyta 1999), pasakų rinkinį „Virtuvės Tarakono nuotykių“ (2008). Mini esė knyga „Mano kova bambino“ (1999) išleista Vokietijoje. Lietuvos teatruose pastatyta jo pjesių ir operėčių. Kūryba versta į lenkų, rusų, švedų, vokiečių kalbas.

Apdovanotas savaitraščio „Literatūra ir menas“ premija už eseistiką (1995), „Nemuno“ žurnalo premija už geriausią prozos kūrinį (1996), Julijono Lindės Dobilo premija (1998), Lietuvos šiuolaikinės dramaturgijos konkurso antroji premija (1998), Lietuvos teatro sąjungos „Dauguviečio auskaras“ (1999), Atviros Lietuvos fondo dramaturgijos vaikams ir paaugliams konkurso pirmoji premija (2000), Lietuvos teatro sąjungos Kauno skyriaus „Fortūnos“ diplomu (2004), „Lietuvos ryto“ dienraščio „Mūzų malūnų“ premija (2007), Lietuvos respublikos Kultūros ministerijos premija už publicistinius kūrinius (2010), Ordino Už nuopelnus Lietuvai Riterio kryžius (2016), Lietuvos rašytojų sąjungos premija

(2016), Lenkijos Respublikos sidabrinis kryžius už nuopelnus (2019), Antano Vaičiulaičio premija už apsakymą „Ligos istorija“ („Metai“, 2022, Nr. 1).

2022 m – Vilius Jakubčionis

Vilius Jakubčionis gimė 1993 m. Vilniuje. 2012 m. baigė Antakalnio vidurinę mokyklą (dabar – Antakalnio gimnazija). Tais pačiais metais įstojo studijuoti filosofijos Vilniaus universitete. Vėliau pasirinko lietuvių literatūros gretutines studijas. 2019 m. baigė lietuvių filologiją Vilniaus universitete. Dirba Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje ir studijuoja Literatūros antropologijos ir kultūros magistrantūroje Vilniaus universitete. Skelbia publikacijas kultūrinėje spaudoje, redaguoja knygas. „Metų“ žurnale buvo dar viena V. Jakubčionio novelė – „Sanatorija“ („Metai“, 2020, nr. 5–6). Helen DeWitt romaną „Paskutinis samurajus“ – pirma V. Jakubčionio versta knyga.

2022 m. apdovanotas Antano Vaičiulaičio Jaunojo novelisto premija už novelę „Bujus“ („Metai“, 2021, nr. 8–9). Autorius įvertintas už gebėjimą kurti klasikinio kalbėjimo atmosferą ir išlaikyti tvirtą vertybinę struktūrą minėtame kūrinyje, 2023 m. Dominyko Urbo premija už sėkmingą vertimo debiutą – sklandų ir tikslų Helen DeWitt romano „Paskutinis samurajus“ vertimą.

Parengė
Gražina Cikanavičienė
Vilkaviškio viešosios bibliotekos
Informacijos ir kraštotyros skyriaus bibliotekininkė